

UNIWERSYTET ŚLĄSKI W KATOWICACH
WYDZIAŁ SZTUKI I NAUKI O EDUKACJI
INSTYTUT SZTUK PLASTYCZNYCH

ANNA OSADNIK

REINTEGRACJA. RZEŹBA W PRZESTRZENI SPOŁECZNEJ

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

PROMOTOR PROF. DR HAB. ANDRZEJ SZAREK

CIESZYN 2023

Streszczenie

W ramach mojej dysertacji przeprowadziłam serię badań sprawdzających mechanizmy aktywizujące naturalnie ukształtowane w naturze ludzkiej umiejętności i potrzeby twórcze.

We wstępie omawiam rolę artysty w społeczeństwie oraz to, jak poprzez wspólne działanie i realizację ważnej misji można zwiększyć zrozumienie i tolerancję w grupie ludzi. Opisuję swoje doświadczenia z organizowania działań twórczych wśród różnych społeczności, które miały na celu przełamywanie społecznych stereotypów i zachęcanie ludzi do wspólnego działania. Wprowadzam do dzieła doktorskiego, które tworzy wielomodułowa instalacje. Składa się ona z odlewów dłoni ludzi i symbolizuje gest dawania wody, jako symbol porozumienia i współpracy. Podkreślam, że poprzez bezpośredni kontakt z innymi ludźmi oraz wzajemne wsparcie, artysta może pomóc ludziom znaleźć swoje miejsce w świecie i pokonać lęki związane z nowymi sytuacjami. Reintegracja w tytule pracy doktorskiej, odkrywa mój azyl- azyl wspólnoty, w której życie i stosunek do drugiego człowieka są wartością samą w sobie. W mojej instalacji woda zamienia się w rzekę słów, która jest symbolem życia i która powstaje w wyniku wielu wspólnych rozmów i działań.

W Rozdziale I przedstawiam część moich wcześniejszych artystycznych osiągnięć, które mają ideologiczne nawiązania do tematu „Reintegracja. Rzeźba w przestrzeni społecznej” oraz do formy ekspozycji doktorskiej, będącej zwieńczeniem

mojej pracy badawczej. Skupiłam się na grupowych realizacjach, które aktywizują ludzi z różnych środowisk do podejmowania działań na szeroką skalę. Zorganizowałam serię wydarzeń, które miały na celu sprawdzenie związku między twórczością a łamaniem utartych schematów, czyli różnego rodzaju oporów i blokad wynikających z uprzedzeń. W tym celu obcy sobie ludzie mieli okazję poznawać się poprzez wspólną pracę i rozmowę. Organizowałam wydarzenia na małą prywatną skalę w grupach kilkusobowych, ale także na dużą skalę, np. „Festiwal ognia i gliny w Lubszy”, który zjednoczył ponad pół tysiąca osób różnych profesji i wieku. Przekonałam się, że aby się porozumieć z kimś, wystarczy stworzyć ku temu sprzyjającą, przyjazną i bezpieczną okoliczność, azyl.

W poszczególnych podrozdziałach zawarłam obszerny opis ideologiczny, bogato ilustrowany zdjęciami oraz rysunkami, w tym także wykonanymi przez dzieci. Cytuję również wypowiedzi osób, które zaangażowały się w moje projekty i w bliskiej sobie formie komentują je. Są to między innymi długie lub krótsze opisy, wiersze, zdjęcia i rysunki. Zawarłam w nich także teksty własne i innych osób, w tym dzieci, które czasami są spójne, a czasami są poetyckie i nieoczywiste, stanowiąc niedosłowne dopowiedzenie oraz próbę wniosków. Dodatkowo, umieściłam liczne ilustracje, w większości z ograniczeniem kolorów do czerni i bieli, ale również rysunki i obrazki dzieci ze szkoły podstawowej, związane z tematem wody.

Druga część (Rozdział II) to opis artystycznej części praktycznej mojej pracy doktorskiej, która powstała w efekcie podsumowania działań z części pierwszej. Stworzyłam wielomodułową instalację, która składa się z prac wykonanych w mieszanych technikach. Są to pozyskane przeze mnie metodą tradycyjną formy odlewnicze dłoni w geście dawania wody, ułożone na podłodze tworząc kształt jeziora. Brzegi powstałego „jeziora” regulują ceramiczne moduły w kształcie sugerującym rzeczne kamienie. Całości dopełnia wieloczęściowa instalacja fotograficzna – polptyk, którego elementami składowymi są dłonie w geście dawania wody, nadsyłane mi na wszelkie możliwe sposoby: messenger, mail, MMS, poczta zwykła. W skład instalacji wchodzi również mozaika o wymiarach 100 x 140 cm, wykonana w tonacji zbliżonej do srebra, w technice asamblażu z zastosowaniem recyklingu. Jej modułem wiodącym jest srebrzysta kuleczka w ilości masowej. Praca ta jest przestrzenna, głęboka i trwała. Prezentację mojej instalacji doktorskiej uzupełnia projekcja filmowa i dźwięk. Na filmie widać dłonie przelewające kuleczki, zaś dźwięk to przyjemny, delikatny szmer wody. Prezentacja mojej instalacji odbędzie się w specjalnie przeze mnie wybranej przestrzeni gdzieś na terenie Uniwersytetu Śląskiego, którą dostosuję do swoich potrzeb.

Część zatytułowana „Płynny rozdział z ławeczką w tle” traktuję jako podsumowanie mojej pracy. Rozważam w niej kwestie, które nurtowały mnie w okresie pracy nad doktoratem. Często mówimy o tym sa-

mym, ale każdy na swój sposób. Praca badawcza jest procesem, który wymaga zaangażowania i czasami staje się on trudny ze względu na niespodziewane przeszkody, takie jak pandemia COVID-19. Dzięki nowym mediom, takim jak telefon czy internet, można jednak realizować swoje cele zdalnie i nadal otrzymywać wsparcie innych ludzi.

Czasami szukając inspiracji, skupiamy się na ludziach, którzy nas otaczają, ale nie poświęcamy im wystarczającej uwagi. Bo aby dowiedzieć się o nich więcej, potrzebujemy okoliczności i atmosfery, które umożliwiają nawiązanie głębszego kontaktu. Komunikacja międzyludzka jest kluczem do zrozumienia innych i pomagania im.

Często spotykamy ludzi, którzy pragną być wysłuchani, ale nie wiedzą, jak znaleźć kogoś, kto ich wysłucha. Innym razem, to my potrzebujemy wsparcia i rady, ale nie zawsze mamy kogoś, kto zechce nas wysłuchać. Wymaga to koncentracji, empatii i woli do komunikacji międzyludzkiej. Wracając do podstaw, rozmowa jest kluczowa w budowaniu relacji międzyludzkich.